23/6/2016

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ομιλία Προέδρου & Διευθύνοντος Συμβούλου κ. Μ. Παναγιωτάκη

στο 20h Roundtable with the government of Greece – Economist 2016

Κυρίες και Κύριοι,

Πολλές προσδοκίες έχουν καλλιεργηθεί για το περαιτέρω άνοιγμα της λιανικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Οι καταναλωτές θα απολαμβάνουν μικρότερες τιμές. Η οικονομία θα τονωθεί από το μειωμένο κόστος των επιχειρήσεων.

Είναι όμως έτσι; Θα μειωθεί ως δια μαγείας το κόστος παραγωγής της ηλεκτρικής ενέργειας με τις ανάλογες ευεργετικές επιπτώσεις στην κατανάλωση; Οδηγούμεθα σε μια τέλεια λειτουργούσα αγορά;

Βρισκόμαστε μπροστά στην εφαρμογή των ΝΟΜΕ. Μέσω αυτών η ΔΕΗ θα πρέπει σταδιακά αλλά ραγδαία να μειώσει το μερίδιο της στη λιανική από 91% σήμερα σε κάτω του 50% στο τέλος του 2019, υποχρεούμενη να διαθέτει την παραγωγή της στους ανταγωνιστές της κάτω του κόστους.

Κάποιοι αντιμετωπίζουν το ζήτημα της αγοράς Η.Ε. στην Ελλάδα τουλάχιστον επιφανειακά. Βλέπουν σα μοναδικό πρόβλημα το υψηλό μερίδιο της ΔΕΗ, που πρέπει κατ΄αυτούς να μειωθεί υποχρεωτικά, με κάθε τρόπο. Ερωτώ : και με κάθε κόστος ;

Ωστόσο η πραγματικότητα είναι συγκεκριμένη, και όποιος επιμένει να την αγνοεί ή σφάλει ασύγγνωστα ή εξυπηρετεί άλλες σκοπιμότητες.

Σήμερα αυτό που λέγεται αγορά ΗΕ στη χώρα μας έχει δομηθεί και λειτουργεί συνολικά γύρω από μια ΔΕΗ, σχεδόν μονοπώλιο, που μπορεί να υφίσταται και να «αντέχει» όλες τις επιπτώσεις από τις γενικότερες πολιτικές.

Μέσω της ΔΕΗ το κράτος έκανε χρόνια, κοινωνική και νησιωτική πολιτική. Αποτέλεσμα συσσωρευμένη από το 2012 οφειλή λόγω ΥΚΩ, πλέον των 600 εκ.

Μέσω της ΔΕΗ ασκείται αγροτική πολιτική, αλλά και πολιτική συγκράτησης των δαπανών της Κεντρικής Κυβέρνησης. Μέσω της ΔΕΗ έχει ασκηθεί φορολογική πολιτική, που ιδιαίτερα τα χρόνια 2012-2013 προσέλαβε τεράστιες διαστάσεις – το γνωστό χαράτσι – κύρια αιτία για τα προβλήματα εισπραξιμότητας και τη συσσώρευση των οφειλών.

Μέσω της ΔΕΗ διάφοροι τοπικοί παράγοντες ασκούν τη δική τους πολιτική με αποτέλεσμα περίπου 90 εκατ. ευρώ συσσωρευμένες οφειλές των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης.

Μέσω της ΔΕΗ στηρίχθηκε ο όποιος ανταγωνισμός στην παραγωγή ΗΕ, με χρηματοδότηση των ιδιωτών παραγωγών ΦΑ με πλέον του 1,5 δις τα προηγούμενα χρόνια με τους γνωστούς μηχανισμούς διαθεσιμότητας ισχύος και ανάκτησης μεταβλητού κόστους.

Μέσω της ΔΕΗ χρηματοδοτήθηκε σε μεγάλο βαθμό η – ανορθολογική και σίγουρα βεβιασμένη – ανάπτυξη ανώριμων και πανάκριβων πριν λίγα χρόνια τεχνολογιών ΑΠΕ, όπως τα Φωτοβολταϊκά.

Σήμερα συγκεκριμένες μεγάλες κατηγορίες καταναλωτών, ζημιογόνες και βέβαια καθόλου ελκυστικές με αμιγώς επιχειρηματικά κριτήρια είναι προσδεδεμένες στη ΔΕΗ.

Αναφέρομαι στους πελάτες ΥΤ, στους αγρότες, στο κοινωνικό τιμολόγιο, στο Δημόσιο με όλους τους φορείς του. Αν σ΄αυτούς προστεθούν και οι πελάτες με συσσωρευμένες οφειλές, με ρύθμιση ή μη, προκύπτει ότι το μερίδιο με όρους ποσότητας προϊόντος των προσδεδεμένων στη ΔΕΗ πελατών ανέρχεται σε 55%.

Γενικά η αγορά ΗΕ στην Ελλάδα είναι στρεβλή. Το κόστος παραγωγής είναι σημαντικά υψηλότερο από την οριακή τιμή – περίπου τιμή της χονδρικής. Έτσι η παραγωγή της ΔΕΗ είναι προβληματική, μόνιμα ζημιογόνα.

Αν δεν υπήρχαν όλα αυτά η μείωση του μεριδίου της ΔΕΗ, έστω και στο ύψος του 50%, θα μπορούσε να γίνει σχετικά ανώδυνα. Η πραγματικότητα όμως είναι διαφορετική. Η μείωση του μεριδίου της ΔΕΗ και η εφαρμογή των ΝΟΜΕ, επιβάλλεται να γίνει με τη μέγιστη προσοχή, και με τον πιο σωστό τρόπο.

Ταυτόχρονα επιβάλλεται να δρομολογηθεί το συντομότερο δυνατό η αντιμετώπιση των καταστάσεων που προαναφέρθηκαν. Σε καμμία περίπτωση δεν πρέπει η ΔΕΗ να υποστεί καίριο πλήγμα, οπότε η αγορά θα οδηγηθεί σε αδιέξοδο, με ανυπολόγιστες επιπτώσεις στην Εθνική Οικονομία.

Πέραν αυτών σε 1-2 χρόνια, στο πλαίσιο του target model της ΕΕ το μοντέλο της αγοράς στην Ελλάδα θα αλλάξει ριζικά. Θα μεταβούμε στα διμερή συμβόλαια παραγωγών – καταναλωτών, εξ ορισμού σαφώς πιο ολοκληρωμένο μοντέλο αγοράς. Τα ΝΟΜΕ δε μπορούν να λειτουργήσουν ερήμην αυτής της δομικής αλλαγής. Πρέπει να προσαρμοστούν.

Σε τελευταία ανάλυση, βρισκόμαστε σε σταυροδρόμι. Ο ένας δρόμος είναι ο ουσιαστικός ανταγωνισμός, με επενδύσεις, εκσυγχρονισμούς, μείωση του κόστους, παροχή στους καταναλωτές δυνατότητας πραγματικής επιλογής. Ο άλλος είναι απλά το γρήγορο - εύκολο κέρδος ορισμένων, χωρίς ρίσκο, με πρόσκαιρα, μικρότερα από τα κέρδη τους οφέλη για κάποιους καταναλωτές αλλά μακροπρόθεσμα ζημία της μεγάλης πλειοψηφίας της οικονομίας, και της χώρας

Πιστεύω ότι με την ουσιαστική παρέμβαση της Πολιτείας θα πάρουμε το σωστό δρόμο.

Πρώτος παράγοντας είναι η τιμή εκκίνησης των δημοπρασιών στα πλαίσια των ΝΟΜΕ. Θα αποφασιστεί από τους αρμόδιους Υπουργούς μετά από γνώμη της ΡΑΕ. Πρέπει να είναι στα πλαίσια της οριακής τιμής η οποία, ας μην ξεχνάμε, είναι πολύ χαμηλή και αφήνει μεγάλα περιθώρια κέρδους. Αυτό είναι καθοριστικό ώστε η ΔΕΗ να μη χάσει το σύνολο των κερδοφόρων πελατών και να μείνει μόνο με τους «προβληματικούς» .

Δεύτερος παράγοντας είναι ο μηχανισμός εφαρμογής των ΝΟΜΕ. Πρέπει να αντιστοιχεί στην αρχή ότι τα ΝΟΜΕ είναι μέσον και όχι αυτοσκοπός. Ότι ο στόχος είναι το άνοιγμα της αγοράς και όχι τα ΝΟΜΕ για τα ΝΟΜΕ.

Το κυριότερο : δεν είναι δυνατό να υποχρεωθεί η ΔΕΗ την επόμενη τριετία να διαθέτει μέχρι και το σύνολο της παραγωγής της, στους ανταγωνιστές της κάτω του κόστους της.

Κυρίες και Κύριοι,

Αν θέλουμε πράγματι να δημιουργήσουμε μία υγιή αγορά επιβάλλεται να ακυρώσουμε στην πράξη κάθε προοπτική πλήρους αποσταθεροποίησης και απορρύθμισης.

Για το σκοπό αυτό η ΔΕΗ αναλαμβάνει συγκεκριμένες πρωτοβουλίες τις οποίες ανακοινώνω σήμερα στο Συνέδριο του ECONOMIST.

Δημιουργούμε εταιρείες λιανικής με πελάτες μας από όλες τις κατηγορίες, με εγγυημένες για ένα διάστημα τιμές χονδρικής, τις οποίες θα διαθέσουμε με διαγωνισμό έναντι ανταλλάγματος στους άλλους προμηθευτές. Η πρώτη εταιρεία, με μερίδιο 6–7%%, δηλαδή περίπου 400.000 πελάτες επιδιώκουμε να είναι έτοιμη το Σεπτέμβριο.

Πιστεύουμε ότι όσοι προμηθευτές αντιμετωπίζουν την αγορά στρατηγικά θα ανταποκριθούν.

Με την πρωτοβουλία αυτή διασφαλίζεται σε σημαντικό βαθμό το ομαλό άνοιγμα της λιανικής αγοράς με ένταξη σ΄αυτή του μεγαλύτερου μέρους των καταναλωτών. Επιπλέον παρέχεται στη ΔΕΗ χρόνος ώστε να αντισταθμίσει τις απώλειες της με άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες, τις οποίες δρομολογεί ήδη, και βέβαια να βελτιώσει την αποδοτικότητά της με κατάλληλα διαρθρωτικά μέτρα. Στη δε Πολιτεία παρέχεται η ευχέρεια να ανασχεδιάσει την αγορά με βάση τις καλύτερες πρακτικές και βέβαια χωρίς τις σημερινές παθογένειες.

Ωστόσο αυτά δεν φθάνουν, ιδιαίτερα στο μεταβατικό στάδιο. Ζητήματα όπως οι διάφορες οφειλές προς την Επιχείρηση (οφειλές δημοσίου – ΥΚΩ κ.λπ) άνισες ή παράλογες φορολογήσεις (π.χ. ειδικό τέλος λιγνίτη) δεν μπορούν να παραπέμπονται στις καλένδες. Και βέβαια στον ανασχεδιασμό της αγοράς δεν είναι δυνατό να μη προβλεφθεί η ανάκτηση του κόστους παραγωγής.

Άφησα τελευταίο το σημαντικότερο. Η ΔΕΗ οδηγείται στη φουρτούνα του πιο σκληρού ανταγωνισμού δεμένη στο κατάρτι, με τα δεσμά του Δημοσίου. Αυτό πρέπει άμεσα να αλλάξει. Η ΔΕΗ για να έχει μέλλον πρέπει να, λειτουργήσει πραγματικά ως ανώνυμη εταιρεία.

Κλείνω με την επισήμανση κάποιου σημαίνοντα παράγοντα των θεσμών : Οι χώρες χρεοκοπούν όχι μόνο από τις Τράπεζες αλλά και από την Ενέργεια. Ας αναλάβουμε λοιπόν εμείς οι Έλληνες τις ευθύνες μας για τη δημιουργία μιας υγιούς αγοράς. Ταυτόχρονα και η ΕΕ ας αναλάβει τις δικές της ευθύνες προσεγγίζοντας τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα ολιστικά, όπως επιβάλλεται.

ΑΠΟ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ